

Ympäristöluvut

Asia

Koirasaaren venesataman ja tukimuurin rakentaminen, Helsinki

Hakija

Helsingin kaupunki
PL 58224
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Y-tunnus: 0201256-6

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Helsingin kaupunki on 3.7.2023 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa venesataman ja tukimuurin rakentamiseen merialueelle Helsingin kaupungissa.

1.2 Luvan hakemisen peruste

Hanke on luvanvarainen vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n perusteella.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti ja alueen omistus

Koirasaaren venesataman alue sijaitsee Kruunuvuorenrannan eteläpuolelle mereen täytetyllä Koirasaaren alueella.

Hankealue sijaitsee kiinteistöllä 91-49-9906-46, joka on Helsingin kaupungin omistuksessa. Myös hankealuetta ympäröivät kiinteistöt omistaa Helsingin kaupunki.

2.1.2 Kaavoitus

2.1.2.1 Maakuntakaava

Hankealueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on tullut lainvoimaiseksi 13.3.2023. Hankealue on merkitty taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeksi. Alueen kaakkoispuolella kulkee puolustusvoimien melualueen raja.

2.1.2.2 Yleiskaavat

Hankealueella on voimassa Helsingin kaupungin yleiskaava 2016, joka on saanut lainvoiman 5.12.2018. Yleiskaavassa hankealue sisältyy Koirasaaren alueeseen kaavamerkinnällä asuntovaltainen alue (A3). Alue kuuluu rantaraittialueeseen, jota kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys-

ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Pitkäluoto ja Katinpaasi hankealueen itä- ja kaakkoispuolella on merkitty merellisen virkistys- ja matkailun alueiksi.

Hankealueella on voimassa Kruunuvuorenrannan osayleiskaava (11756), joka on saanut lainvoiman 23.6.2011. Osayleiskaavassa hankealue on merkitty kaavamerkinnöillä pientalovaltainen asuntoalue (AP1) ja venesatama-alue (W/LV), ja se rajautuu vesialueeksi (W) ja puistoksi (VP) merkittyihin alueisiin. Lisäksi hankealueen itäpuolella on virkistysalueeksi (V) merkittyjä alueita.

Hanke ei ole yleiskaavan eikä osayleiskaavan vastainen.

2.1.2.3 Asemakaava

Hankealueella on voimassa Helsingin kaupungin asemakaava (12311), joka on tullut voimaan 13.5.2016. Asemakaavassa hankealue on merkitty venesatamaksi (LV). Tämän alueen sisällä on lisäksi merkinnät ohjeellisesta alueen osasta, johon saa rakentaa aallonmurtajan ja laitureita (va), alueen osasta, jolle saa sijoittaa venelaitureita (vl), alueen osasta, jolle saa sijoittaa ja rakentaa venesatamaa palvelevia toimintoja ja rakennuksia (vv) sekä merkintä kahdesta tulvareitistä.

2.1.3 Lupatilanne

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 24.5.2016 myöntänyt Helsingin kaupungin rakennusvirastolle vesilain mukaisen luvan Koirasaaren ruoppaukselle ja täytölle päätöksellä nro 100/2016/2 (dnro ESAVI/1199/2015) sekä ympäristöluvan jätemateriaalien hyödyntämiseen merialueen täytössä päätöksellä nro 101/2016/2 (dnro ESAVI/1280/2015). Vaasan hallinto-oikeus on 15.3.2018 antanut edellä mainituista päätöksistä tehtyihin valituksiin päätöksen nro 18/0059/2, jossa hankkeen toteuttamista vastustaneet valitukset hylättiin. Korkein hallinto-oikeus on 10.7.2019 antamallaan päätöksellään taltionumero 3380 hylännyt valituslupahakemuksen.

Vesilain mukaisen päätöksen nro 100/2016/2 lupamääräykset 1, 6 ja 9 on muutettu Etelä-Suomen aluehallintoviraston 19.11.2019 antamalla päätöksellä nro 450/2019 (dnro ESAVI/15306/2019). Muutetut lupamääräykset koskivat ruoppausaluetta ja ruopattavaa määrää, täyttöalueen laajentumista sekä väylän navigointilinjan siirtoa.

Hankealueen läheisyydessä on myös voimassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston 28.7.2021 antama päätös nro 228/2021 kanavan rakentamisesta Koirasaaren täyttöalueelle sekä siltojen rakentamisesta kanavan yli (dnro ESAVI/19169/2020).

2.2 Vesitaloushanke

2.2.1 Hankesuunnitelma

Hankkeen tarkoituksena on Koirasaaren venesataman rakentaminen. Venesatamaan rakennetaan betoninen tukimuuri ja kävelylaituri sekä neljä kävelylaituriin liitettävää ponttonilaituria veneille. Alueelle rakennetaan myös veneiden nostopaikka sekä -luiska. Satama-alue on lähtökohtaisesti avoinna kaikille.

Lopputilanteessa alueella on tilaa noin 170 veneelle. Venesataman ranta-alueetta hyödynnetään veneiden talvisäilytykseen (82 paikkaa) ja kesällä autojen pysäköintiin.

Suunnitelma on laadittu N_{2000} -korkeusjärjestelmässä ja ETRS-GT25-koordinaatistossa.

2.2.2 Hankealueella olemassa olevat rakenteet

Koirasaaren alueelle on rakennettu uusi täyttöalue täyttämällä merialuetta vuosina 2018–2019. Täyttö on tehty sekarakeisella louheella, jonka paksuus on suurimmillaan täyttöalueen eteläosalla noin 17 m. Pääosalla aluetta täyttöpaksuus on alle 10 m. Louhetäyttö on tehty korkeudelle $N_{2000} + 1,0$ m, jonka päälle on tehty vielä 0,5 m:n tasauskerros. Venesatama rakennetaan täyttöalueen itärannalle.

Venesatama-alueelle ei tehdä lisäruoppauksia, sillä aiemmat ruoppaukset kattavat laituri- ja rantarakenteiden vaatimat vesialueet. Hankealueella ei sijaitse vedenalaisia putkia, johtoja tai kaapeleita.

2.2.3 Toteutettavat rakenteet

2.2.3.1 Tukimuuri ja kävelylaituri

Tukimuuri ja kävelylaituri perustetaan rantaan louhepenkereen päälle. Olemassa olevaa louhepenkerettä levennetään noin 1,5 m:n paksuudelta, ja rantaviiva siirtyy merelle päin noin 2,5 m. Louhetäytön massamäärä on arviolta noin 2 500 m³. Vesialuetta muuttuu maa-alueeksi yhteensä noin 1 075 m².

Rantaan rakennetaan rannansuuntainen betonirakenteinen kävelylaituri, joka verhoillaan puulla. Kävelylaiturin leveys on noin 3 m. Kävelylaiturin yläpinta on korkeudella $N_{2000} + 1,4$ m.

2.2.3.2 Ponttonilaiturit

Alueelle rakennetaan neljä kelluvaa ponttonilaituria veneille. Kunkin ponttonilaiturin pituus on noin 75 m ja leveys noin 3 m. Ponttonilaiturit liittyvät rannan kävelylaituriin käyntisilloilla, joiden pituus on noin 15 m. Käyntisillat takaavat esteettömän kulun laitureille vedenpinnankorkeuden vaihteluista huolimatta. Venesataman laituripaikkojen kokonaismäärä on 170 venettä.

Venelaiturit ovat kelluvia ponttoneja, joiden kelluntakorkeus on $N_{2000} +0,65$ m. Laiturit ankkuroidaan paikalleen vajereilla ja betonipainoilla.

2.2.3.3 Muut rakenteet

Alueen eteläosaan rakennetaan veneiden nosto- ja laskupaikka sekä veneiden pesupaikka.

Sataman ranta-alueelle on suunniteltu 82 paikkaa veneiden talvisäilytykselle, kesällä aluetta käytetään autojen pysäköintiin. Sataman ympäristö viimeistellään erillisen ympäristösuunnitelman mukaan.

2.2.4 Työnaikaiset järjestelyt

Liikkuminen hankealueella on rakentamisaikana rajoitettua. Rakennustyön aikana ranta-alue on työmaa-alueita, jonne ulkopuolisilta on pääsy kielletty.

2.2.5 Aikataulu

Rakennustyöt tehdään vuosien 2024–2025 aikana.

2.3 Ympäristön tila ja vaikutusarvio

2.3.1 Lähiympäristö ja maankäyttö

Kruunuvuorenrannan aluetta rakennetaan parhaillaan. Koirasaaren venesataman välittömään läheisyyteen tullaan rakentamaan asuintaloja. Tällä hetkellä lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 500 m hankealueesta pohjoiseen.

Rakennustyöt aiheuttavat venesatama-alueen läheisyyteen melu-, pöly- ja värinähaittoja. Vaikutukset eivät poikkea tavanomaisesta maa- ja vesirakentamisesta.

2.3.2 Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Hankealuetta lähimmät Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ovat Vanhankaupunginlahden lintuvesi (FI0100062), joka sijaitsee noin 3,8 km:n

etäisyydellä hankealueesta pohjoiseen, ja Kallahden harju-, niitty- ja vesi-alueet (FI0100063), joka sijaitsee noin 6,9 km:n etäisyydellä hankealueesta itään.

Tahvonlahden harjun luonnonsuojelualue (YSA256149) sijaitsee noin 700 m itään hankealueelta. Lähin merialueella sijaitseva luonnonsuojelualue on Vuorilahdenpaasien luonnonsuojelualue (YSA014115), joka sijaitsee noin 1,1 km:n etäisyydellä hankealueesta itään.

Hankealueen läheisyydessä sijaitsee linnustollisesti arvokkaita alueita. Tahvonlahden alue sijaitsee noin 300 m hankealueelta pohjoiseen. Varisluodonkari, jossa pesii muun muassa tukkasotka ja tiirat, sijaitsee noin 1 km hankealueelta itään. Hankealueelta noin 300 m pohjoiseen sijaitsee arvokas metsäkohde (Stansvik–Tullisaari) sekä geologisesti arvokas kohde (Huttuvadin silokallio). Stansvik ja Tahvonlahdenniemi on myös tärkeä lepakkoalue.

Satama-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa uhanalaisia tai rauhoitettuja eliölajeja. Laiturirakenteet eivät haittaa eliöstön liikkumista. Venesataman rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia kasvillisuuteen tai eläimistöön. Hankkeella ei ole vaikutuksia luonnonsuojelualueisiin tai muihin suojelukohteisiin.

2.3.3 Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse muinaisjäännöksiä Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan.

Hankealueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan arvokkaiksi määriteltyjä kohteita. Hankealue sijoittuu Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-alueelle. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) kohdetta: Suomenlinna noin 650 m etelään sekä Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus noin 500 m itään hankealueelta.

Rakentamisella ei ole vaikutuksia muinaismuistoihin tai kulttuuriperintöön.

2.3.4 Merialue

2.3.4.1 Yleiskuvaus

Hankealue kuuluu Suomenlahden sisäsaariston rannikkovesimuodostumaan Kruunuvuorenselkä (2_Ss_027). Kruunuvuorenselän vesimuodostumaan kuuluvat Kruunuvuorenselkä ja Vanhankaupunginlahti. Merialue kuuluu Suomenlahden pohjoisrannikon saaristovyöhykkeeseen, joka koostuu sisäsaaristosta, välisaaristosta ja ulkosaaristosta. Kruunuvuorenselkä on sisäsaariston merialue, jossa sekoittuu matalan ja hyvin suljetun

Vanhankaupunginlahden kautta tuleva Vantaanjoen makea vesi ja Suomenlahden merivesi.

2.3.4.2 Vedenkorkeudet

Ilmatieteen laitoksen Helsingin Kaivopuiston mareografiaseman havaintojen perusteella merivedenkorkeudet ovat vaihdelleet teoreettisen keskiveden suhteen vuosina 1991–2020 seuraavasti:

- Ylivedenkorkeus (HW) +1,51 m
- Keskiylivedenkorkeus (MHW) +0,98 m
- Keskivedenkorkeus (MW) +0,02 m
- Keskialivedenkorkeus (MNW) -0,59 m
- Alivedenkorkeus (NW) -0,93 m

Merivedenkorkeus Helsingissä on yleensä alimmillaan keväisin huhti–touku-kuussa ja korkeimmillaan vuoden lopussa marras–joulukuussa. Vedenkorkeuden vaihtelu on vähäisintä kesäkuukausina ja voimakkainta loka–maaliskuussa.

Hankealue sijaitsee Helsingin ja Espoon rannikkoalueen valtakunnallisesti merkittävällä tulvariskialueella (maa- ja metsätalousministeriön päätös 20.12.2018). Alueelle on laadittu Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma 2022–2027. Hankkeessa on huomioitu muun muassa suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista. Hanke ei vaikuta tulvariskien hallintaan.

2.3.4.3 Syvyydet

Koirasaaren itäpuolella vesisyvyys on suurimmillaan noin 8 m.

2.3.4.4 Virtausolosuhteet

Kruunuvuorenselän ja sinne johtavien salmien virtauksista ei ole olemassa mittaustietoa. Vanhankaupunginlahteen laskevan Vantaanjoen aiheuttama virtausnopeus vesialueella on vähäinen ja jää tulva-aikanakin laskennallisesti tasolle 0,01 m/s. Tärkeimmät virtauksia ja veden sekoittumista aiheuttavat tekijät ovat tuuli ja meriveden pinnankorkeuden vaihtelu.

Venesataman laiturerakenteet ovat kelluvia, jolloin laiturit eivät vaikuta merkittävästi alueen virtausolosuhteisiin. Laiturerakenteet voivat vaikuttaa paikallisesti veden vaihtumiseen aivan satama-alueen lähiympäristössä.

2.3.4.5 Jäätymisolosuhteet

Hankealuetta lähin Ilmatieteen laitoksen jääolojen havaintopiste on Suomenlinnassa, josta jäätymis- ja jäänlähthavaintoja on vuodesta 1961

alkaen. Havaintojen mukaan todellisten jäänpäivien mediaani on vuosien 1991–2020 aikana ollut 68 päivää vuodessa. Pysyvä jääpeite muodostuu yleensä tammikuun alkupuolella, ja jäiden lähtö ajoittuu huhtikuun alkupuolelle.

2.3.4.6 Merialueen tila

Pääkaupunkiseudun merialueen yhteistarkkailun neljännesvuosiraportin 4/2022 mukaan Kruunuvuorenselän kokonaistypen ja liukoisen typen pitoisuudet olivat pääosin tavanomaiset Vanhankaupunginlahdella ja hieman tavanomaista pienemmät eteläisemmillä asemilla. Pintaveden kokonaisfosforin ja liukoisen fosfaatin pitoisuudet ovat vaihdelleet hieman tavanomaista pienemmän ja hieman tavanomaista suuremman välillä.

Pintaveden happamuus, hapen kyllästysaste, sameus ja *Escherichia coli* -bakteerin pitoisuudet ovat olleet tavanomaisella tasolla.

Alueella on suoritettu myös Kruunuvuorenrannan merialueen vesistötarkkailua vuonna 2015 sekä tiheämmin vuodesta 2018 alkaen. Vesistötarkkailun piste KR207 sijoittuu Koirasaaren venesataman edustalle. Vuoden 2021 näytteenotossa ei havaittu ravinteiden osalta tavanomaisista poikkeavia tuloksia. Vesinäytteissä ei myöskään esiintynyt haitta-aineita.

Kruunuvuorenselän vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja kemiallinen tila on hyvää huonompi.

Hankealueella on voimassa Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2022–2027 sekä Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen toimenpideohjelma vuosille 2022–2027. Hankealuetta koskee myös Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma sekä Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma.

Vesienhoidon keskeisenä tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikko-vesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Erinomaisiksi tai hyväksi arvioitujen vesien tilaa ei saa heikentää. Suomen merenhoitosuunnitelman 2022–2027 toimenpideohjelman tavoitteena on, että meriympäristön hyvä tila voidaan ylläpitää tai saavuttaa suurimmilta osin viimeistään vuonna 2027.

Hankkeesta ei aiheudu pysyviä tai laaja-alaisia vaikutuksia vedenlaatuun. Venesataman ja laitureiden rakennustöiden yhteydessä vesialueelle kohdistuvat toimenpiteet jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi, sillä hankkeen ainoa veden samentumista selkeästi aiheuttava työvaihe on louhepenkereen levittäminen, kun ranta-aluetta täytetään louheella noin 1,5 m merelle päin. Ponttonilaiturit ankkuroidaan pohjaan vajajereilla, ja ankkurointi voi aiheuttaa pistemäistä lyhytaikaista samentumista ankkurointikohtien välittömässä

läheisyydessä. Samentumisella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia vedenlaatuun hankealueella.

Hankkeen ei arvioida vaarantavan Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia vesimuodostuman tilaan eikä hanke estä vesienhoidon suunnittelussa esitettyjen vesistön tilatavoitteiden saavuttamista, sillä vaikutukset vedenlaatuun jäävät vähäisiksi ja rakentamisen aikaisiksi.

2.3.4.7 Kalasto

Hankealueella tavataan samoja kalalajeja kuin muuallakin Suomenlahdella. Alueen lajistoon kuuluu ainakin kuha, silakka, meritaimen, siika, karisiika, ahven, ankerias, hauki, särki, kampela, lahna, kilohaili, kuore, made, turska, kirjolohi sekä lohi.

Kruunuvuorenselällä ei ole Helsingin ja Espoon edustan merialueen kalataloudelliseen yhteistarkkailuun kuuluvia verkkokoekalastuspaikkoja. Lähimmät koeverkkokalastuspaikat sijaitsevat noin 3,5 km:n päässä Vanhankaupunginlahdella.

Kirjanpitokalastajille tehdyn kyselyn perusteella kalastajat saivat vuosina 2010 ja 2011 Kruunuvuorenselältä enemmän saalista kuin muilta Helsingin merialueilta. Valtaosa kirjanpitokalastajien saamasta saaliista oli kuhaa.

Siian lisääntymis- ja poikasalueiden inventointi on tehty Helsingin ja Espoon merialueella vuonna 2013. Kutualueet on tyypitelty kolmeen eri luokkaan. Koirasaaren itäpuolinen alue sijaitsee valtaosin tyyppiin 2 luokitellulla alueella. Tyyppiin 2 kuvaus on potentiaalisesti/mahdollisesti tärkeä kutualue, josta ei kuitenkaan ole täyttä varmuutta. Kruunuvuorenselällä ei ole tehty lainkaan havaintoja siianpoikasista eli alue on arvioitu potentiaalisesti kutualueeksi ympäristöolosuhteiden perusteella.

Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMU:n karttapalvelun mukaan hankealueen läheisyydessä sijaitsee mallinnettuja ahvenen suotuisia sekä silakan ja tokkojen erittäin suotuisia poikastuotantoalueita.

Suunnitellut laiturirakenteet eivät haittaa kalojen liikkumista. Rakentamisen aiheuttama melu sekä veden tilapäinen ajoittainen samentuma voi aiheuttaa kalastolle haittaa muun muassa karkottamalla kaloja louhepenkereen leventämistyön ja laitureiden ankkurointipisteiden välittömästä läheisyydestä.

2.3.4.8 Pohjaeläimet

Kruunuvuorenrannan hankkeiden vesistötarkkailuohjelman mukaisesti Koirasaaren edustalla toteutettiin kolmen havaintoaseman pohjaeläinnäytteenotto lokakuussa 2018. Havaintoasemat sijaitsivat noin 300–400 m:n päässä hankealueesta. Tarkoituksena oli selvittää alueen pohjaeläinlajisto ja sen runsaussuhteet ennen Koirasaaren vesirakennustöiden aloittamista.

Koirasaaren edustan kaikkien näyteasemien pohjaeläimistön ekologinen tila oli näytteenoton perusteella erinomainen. Erinomaista tilaa kuvaa hyvin se, että rehevissä vesissä ja huonokuntoisilla pohjilla yleensä vallitsevana ryhmänä esiintyvät surviaissääsket puuttuivat lähes kokonaan näytteistä. Runsaimpana lajina näytteissä esiintyi liejusimpukka. Näytteissä esiintyi herkkyysarvoltaan erittäin herkiksi luokiteltuja raakkuäyriäistä, makkaramatoa ja siiraa. Edellä mainittujen lisäksi esiintyi myös useita herkiksi luokiteltavia lajeja. Sen sijaan syvimmällä asemalla esiintyi melko runsaasti harvasukasmatoa, jota pidetään rehevän pohjan indikaattorilajina. Millään näyteasemalla ei kuitenkaan havaittu merkkejä hapettomuudesta. Pohjan tilan ajoittaisesta heikkenemisestä ei myöskään ollut viitteitä, sillä liejusimpukkaa esiintyi kaikilla pohjaeläinasemilla alle neljän millimetrin kokoisista aina 20 mm:n kokosiin yksilöihin.

Helsingin kaupungin Kruunuvuoren Koirasaarten rakentamisen ennakko- ja jälkitarkkailun viimeisin ympäristöhallinnon ylläpitämässä HERTTA-tietokannassa oleva näytteenotto on tehty 28.10.2022 Koirasaaren venesataman edustalta. Runsaimpana pohjaeläinlajistona esiintyivät liejusimpukat. Muita lajeja olivat monisukajalkainen, Amerikan monisukasmato sekä vieraslajina Itämereen levinnyt kirjoviuhkamato.

Hankkeesta ei ole arvioitu aiheutuvan vaikutuksia pohjaeläimistöön.

2.3.4.9 Merialueen käyttö

Hankealueella ei ole virkistyskäyttöä. Alueen vieressä sijaitsevat Helsingin kaupungin omistamat saaret Pitkäluoto ja Varisluoto, joissa on kesämajoja. Majoja hallinnoi Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala, joka on vuokrannut alueet Helsingin Pelastuslaitoksen Kesäkotiyhdistys ry:lle. Yhdistys on puolestaan vuokrannut majapaikat edelleen.

Rakennustyöt rajoittavat liikkumista hankealueen välittömässä läheisyydessä turvallisuussyistä, sillä alue rajataan työmaa-alueeksi. Liikkumisrajoitus on kuitenkin melko lyhytaikainen. Rakennustöiden jälkeen virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat muun muassa palveluiden ja rantarakenteiden myötä. Hankealueen läheisyydessä ei ole yleisiä uimarantoja tai muita virkistyskohteita, johon työ vaikuttaisi.

Kalastus ei ole mahdollista sataman ranta-alueilla rakennustöiden aikana. Vesialueella tehtävien töiden lyhyen keston vuoksi vaikutus kalastukseen jää todennäköisesti vähäiseksi.

2.3.4.10 Vesiliikenne

Koirasaaren etelä- ja länsipuolella kulkee useita vesiliikenneväyliä. Hankealueen eteläpuolella kulkee 3,0 m:n kulkusyvyinen Hevossalmi–Katajanokka-väylä (4823). Väylää käyttävät lähinnä pienveneilijät. Siitä haarautuu Koivusaaren eteläpuolelle Koivusaaren väylä (4830). Väylät omistaa ja niitä hallinnoi Helsingin kaupunki.

Alueen länsipuolella kulkee 3,0 m:n kulkusyvyinen Katajanokanluoto–Koirasaari-väylä (4810) sekä Herttoniemen 9,5/6,9 m:n väylä (4860). Nämä väylät omistaa ja niitä hallinnoi Helsingin Satama Oy.

Lähin venesatama sijaitsee Vasikkasaaren pohjoisosassa, noin 600 m:n etäisyydellä hankealueesta etelään. Kyseinen satama on Helsingin kaupungin omistuksessa. Hankealueen pohjoispuolella Kaitalahdentiellä on pienvenesatama, joka sijaitsee lähimmillään noin 1,3 km:n etäisyydellä hankealueesta.

2.3.4.11 Pohja ja sedimentti

Merialueen pohjasedimentti on pääasiassa silttiä ja savea. Koirasaaren satama-alueen sedimenteissä esiintyy laajoilla alueilla kohonneita sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) laatukriteeritason 1B ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia muun muassa öljyjä, PAH-yhdisteitä, PCB:tä ja metalleja (Hg, Cd, Cu). Ylityksiä todettiin laajalti sedimentin pintakerroksissa (0–0,2 m) sekä syvimmillään 1,0–1,5 m:n syvyydellä tutkimusalueen kaakkoisosassa.

Hankkeessa ei ruopata, sillä venesataman alue on ruopattu jo aiemmin tarpeellisessa määrin.

2.3.5 Maaperä ja pohjavesi

Koirasaaren täyttöalue on rakennettu sekarakeisesta louheesta.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ranta-alueilla pohjavedenpinta seurailee merenpinnan vaihtelun tasoa. Vaihtelu saattaa olla nopeaa johtuen rannan täytteen laadusta.

2.4 Hyödyt ja menetykset

Hanke lisää Koirasaaren alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia merkittävästi. Venesatama tulee palvelemaan sekä uudelle asuinalueelle muuttavia asukkaita että laajemmin koko Helsingin asukkaita.

Hankkeella on tilapäisiä, rakennustöiden aikaisia vaikutuksia vesialueen ja rannan käyttöön. Vaikutukset kohdistuvat venesatamaan ja sen välittömään läheisyyteen. Hankkeesta arvioidaan aiheutuvan väliaikaista melua, vähäistä veden samentumista ja kiintoainepitoisuuden nousua. Samentuman voimakkuuteen ja kulkeutumiseen vaikuttavat virtaus- ja sääolosuhteet sekä työn ajoittuminen. Hankkeella ei ole pitkäaikaisia vaikutuksia vesialueelle, kalastoon eikä virkistyskäyttöön. Hakijan arvion mukaan korvattavia edunmenetyksiä ei aiheudu.

Hakijan näkemyksen mukaan venesataman rakentamisesta saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä mahdollisesti aiheutuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen.

2.5 Tarkkailu

Hakija on katsonut, että hankkeen rakentamistyöt ovat laadultaan ja laajuudeltaan sellaisia, ettei vedenlaadun tarkkailu vesinäytteenotoin ole tarpeellista. Rakentaminen ja työjärjestelyt pyritään toteuttamaan siten, että samentumista aiheutuu mahdollisimman vähän.

Tarvittaessa hankkeen vaikutuksia voidaan seurata osana Kruunuvuorenselän rantarakentamisen yhteistarkkailuohjelmaa (dnro UUDELY/8838/2023), jonka tarkoituksena on seurata alueen rakentamisesta aiheutuvia vesistövaikutuksia.

3 Käsittely

3.1 Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 27.9.-3.11.2023.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Helsingin kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Hufvudstadsbladet-lehdessä 29.9.2023 ja Helsingin Uutiset -lehdessä 4.10.2023

3.2 Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Helsingin kaupungilta, Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Suomenlinnan hoitokunnalta.

3.2.1 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, että sillä ei ole lausuttavaa asiasta.

3.2.2 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on ilmoittanut, että se ei anna lausuntoa asiassa.

3.2.3 Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se pidä tarpeellisena lausunnon antamista asiassa.

3.2.4 Suomenlinnan hoitokunnan lausunto

Suomenlinnan hoitokunta on todennut, että venesatama on esitetty rakennettavaksi Suomenlinnan maailmaperintökohteen suojavyöhykkeelle. Maisemallisesti Koirasaaren venesatama jää lähes näkymättömiin Suomenlinnasta tarkasteltuna. Suomenlinnan hoitokunta ei ole nähnyt estettä hankkeen toteuttamiselle. Hoitokunta on huomauttanut, että Koirasaaren rakentamisen vaikutukset olisi ollut tärkeää arvioida tarkemmin suhteessa maailmanperintökohteeseen ja sen erityisiin, yleismaailmallisiin arvoihin (OUV).

3.3 Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

3.4 Selitys

Koirasaaren rakentamisen maisemallisia vaikutuksia on arvioitu osayleiskaavoituksen yhteydessä. Lisäksi alueen sijoittuminen ja näkymät suurmaisemassa olivat tärkeä lähtökohta ja arviointiperuste arkkitehtuurikilpailussa, jonka voittajaehdotukseen asemakaavaratkaisu perustuu. Suomenlinnan puskurivyöhykkeeseen liittyen asianomaisilla viranomaisilla

(Suomenlinnan hoitokunta, Museovirasto ja kaupunginmuseo) ei ole ollut asiaan huomauttamista.

4 Aluehallintoviraston ratkaisu

4.1 Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Helsingin kaupungille luvan Koirasaaren venesataman ja tukimuurin rakentamiselle merialueelle Helsingin kaupungissa hakemuksen 3.7.2023 ja sen täydennysten mukaisesti.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

4.2 Lupamääräykset

4.2.1 Rakenteet

1. Venesatama ja tukimuuri on rakennettava 30.6.2023 päivätyn yleissuunnitelmapiirustuksen nro VIO 6321/001 (mittakaava 1:500), 13.6.2023 päivättyjen leikkauspiirustusten (mittakaava 1:500) ja 6.9.2023 päivättyjen tyyppipoikkileikkauspiirustusten nrot 6321/002, 6321/003 ja 6321/004 (mittakaava 1:100) mukaisesti.

Kunkin ponttonilaiturin pituus saa olla enintään 75 m ja leveys 3 m. Ponttonilaitureille tulevien käyntisiltöjen pituus saa olla enintään 15 m.

Venesataman laitureissa saa olla yhteensä enintään 170 venepaikkaa.

Tukimuurin ja kävelylaiturin perustamiseksi rakennettavan louhepenkereen massamäärä saa olla noin 2 500 m³ ja pengertä saadaan leventää meren suuntaan noin 1,5 m:n paksuudelta. Louheen seassa ei saa olla panoslan-koja, roskia tai muuta materiaalia, joka voi aiheuttaa roskaantumista tai ympäristön pilaantumista vesialueella tai rannoilla.

2. Laitureiden toteutukseen sekä rakenteisiin saadaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia vähäisiä muutoksia, joilla ei ole haitallista vaikutusta yleiseen tai yksityiseen etuun.

4.2.2 Töiden suorittaminen

3. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti.
4. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
5. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maise-mallisesti hyväksyttävään kuntoon.

4.2.3 Kunnossapito

6. Luvanhaltijan on huolehdittava venesataman, tukimuurin ja muiden raken-teiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

4.2.4 Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

7. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä kolmen vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin viiden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

4.2.5 Ilmoitukset

8. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonva-rat -vastuualueelle ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomai-selle.
9. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-sen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Helsingin kaupungin ym-päristönsuojeluviranomaiselle.

5 Ratkaisun perustelut

5.1 Hankkeen tarkoitus ja hankkeesta saatava hyöty

Tukimuurin, kävelylaiturin ja ponttonilaitureiden rakentaminen on tarpeen Koirasaaren venesataman rakentamiseksi. Venesatama parantaa virkistys-käyttömahdollisuuksia ja palveluita Koirasaaren alueella Kruunuvuorenran-nassa. Venesatamaan tulee laituripaikat 170 veneelle. Hanke on alueella voimassa olevan asemakaavan mukainen. Hakija omistaa hankealueen.

5.2 Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Venesatamaan rakennettava tukimuuri ja kävelylaituri perustetaan rantaan louhepenkereen päälle. Tämän vuoksi olemassa olevaa louhepengertä levennetään ensin noin 1,5 m:n paksuudelta, jolloin rantaviiva siirtyy noin 2,5 m merelle päin. Täyttötöön pysyvänä vaikutuksena vesialuetta muuttuu maa-alueeksi yhteensä noin 1 075 m². Louhetäytön rakentamisesta aiheutuu väliaikaista veden samentumista ja kiintoainepitoisuuden nousua meri-alueella rannan läheisyydessä sekä muuta rakennustöistä aiheutuvaa häiriötä. Näistä seuraa tilapäistä haittaa muun muassa kalastolle ja virkistyskäytölle. Venelaiturit rakennetaan ponttonirakenteisina, jolloin niiden vaikutus virtausolosuhteisiin jää vähäiseksi. Hanke on muutoinkin toteutettava vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että vesialueelle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Luvanhaltija on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvanhaltija on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

5.3 Natura 2000 -verkoston kohteet, luonnonarvot ja vesien- ja merenhoito-suunnitelmat sekä tulvariskien hallintasuunnitelma

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -verkostoon kuuluvia kohteita tai muita suojelualueita, joihin venesataman rakentaminen vaikuttaisi.

Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen ja hyvä kemiallinen tila vesimuodostumissa viimeistään vuonna 2027. Hanke sijaitsee Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueella Kruunuvuorenselän vesimuodostumassa (2_Ss_027). Kolmannen vesienhoidon suunnittelukauden luokittelussa vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Hankkeella ei ole vaikutuksia vesimuodostuman ekologiseen tilaan eikä sen osatekijöihin tai kemialliseen tilaan, koska hankkeen vaikutukset ovat työnaikaisia ja rajoittuvat suppealle alueelle. Hanke ei vaikeuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022–2027 asetettujen tavoitteiden saavuttamista eikä suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista eikä heikennä niiden vaikuttavuutta.

Merenhoidon tavoitteena on meriympäristön hyvä tila kaikkien merenhoidossa tarkasteltavien 11 laadullisen kuvaajan osalta. Hanke sijaitsee Suomenlahdella. Hanke ei heikennä meriympäristön tilaa merenhoidossa tarkasteltavien laadullisten kuvaajien osalta. Hanke ei vaikeuta Suomen

merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa 2022–2027 asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Hanke sijaitsee Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskialueella. Hankkeella ei ole vaikutusta tulvariskien hallintasuunnitelmassa vuosille 2022–2027 esitettyjen tulvariskien hallinnan tavoitteiden saavuttamiseen.

5.4 Luvan myöntämisen edellytykset

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytykset ovat siten olemassa.

6 Vastaus lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin

Lausunnoissa ei ole esitetty vaatimuksia.

7 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 8, 10 ja 18 § sekä 11 luvun 21 §

8 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 8 460 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 annetun valtioneuvoston asetuksen (1171/2023) mukaisesti asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista heinä-joulukuussa vuonna 2023 annetun valtioneuvoston asetuksen (867/2023) liitteen kohdan 3.3 taulukon mukaan vähintään 20 venepaikan laituria koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 5 100 euroa ja vesialueen täyttöä (2 000–4 000 m³ktr) koskevan asian käsittelystä perittävän maksun suuruus on 4 800 euroa. Jos päätösasiakirja sisältää useita maksutaulukossa maksullisiksi säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian käsittelystä korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian taulukon mukainen maksu kuitenkin siten, että maksuun voidaan lisätä 70 prosenttia muiden vesitalousasioiden taulukon mukaisista maksuista.

Käsittelymaksu on siten $5\,100\text{ €} + (0,7 \times 4\,800\text{ €}) = 8\,460\text{ €}$.

9 Tiedottaminen

9.1 Päätös

Helsingin kaupunki

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen

Suomenlinnan hoitokunta

Suomen ympäristökeskus

9.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Helsingin kaupungin verkkosivuilla.

10 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

11 Liite

Valitusosoitus

12 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Ville Salonen ja esitellyt ympäristöyhtytarkastaja Anna Vaalasranta.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **23.12.2024**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia

prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.

- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Tämä asiakirja ESAVI/26775/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/26775/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Vaalaranta Anna 13.11.2024 14:07

Ratkaisija Salonen Ville 13.11.2024 15:58